

Téma: Monopolistická konkurence

Předmět: Ekonomie II (mikro)

Zaslal(a): Flákač

Charakteristika monopolistické konkurence:

- Rysy monopolu i dokonalé konkurence
- Mnoho firem vyrábějící blízké substituty
- Diferenciace výrobků
  - Cena
  - Kvalita
  - Obal
  - A další
  - Původ určité monopolní síly (diferenciace výrobků)
    - Síla být cenový tvůrce (do jisté míry)
- Podobné monopolu, není zde však totožná individuální a tržní poprávka D
- Mnoho firem => malá diference => malé rozdíly v cenách
  - Vysoká křížová elasticita poptávky a vysoká cenová elasticita poptávky
- Bez bariér vstupu do odvětví (jako u dokonalé konkurence)

Maximalizace zisku (krátké období)

- Individuální křivka D velmi elastická – snížení ceny přiláká i zákazníky konkurence, při zvýšení nám je konkurence odvede – rozdíly jsou výrazně větší

- Čím více firem na trhu, tím více elastická poptávka
- Funguje **zlaté pravidlo maximalizace zisku: $MR=MC$**
  - Největší rozdíl TR a TC (AR a SAC)
- Firma bude mít zisk pokud je SAC nižší než AR, nicméně vždy bude mít menší zisk než při $MR=MC$
  - Při $AR=AC$ nulový ekonomický zisk

Minimalizace ztráty (krátké období)

- Pokud $TR < TC$, ale pokryjí se alespoň VC a část FC, firma minimalizuje ztrátu a pokračuje dále ve výrobě. Zastavením výroby by platila celé FC, tedy více.
- Firma pokračuje ve výrobě pokud $P > AVC$
- Firma uzavře firmu pokud $VC > TR$, tedy zisky nepokryjí ani variabilní náklady - pokračováním vzniká větší ztráta než uzavřením

Maximalizace zisku v dlouhém období

- Tendence k nulovému ekonomickému zisku (zisk přitáhne nové firmy, ztráta způsobí odchod)
  - Díky snadnému vstupu o odchodu firem (bez bariér)
- Zisk $\Rightarrow$ posun poptávky doleva $\Rightarrow$ pokles P
  - Pokračuje dokud P nebude na úrovni LAC (tj. nulový ekonomický zisk)
  - Ztráta naopak - firmy odchází a poptávka i cena jdou nahoru

Chamberlinův model

- Výrobová skupina
  - Skupina firem vyrábějící podobné výrobky
  - Vzájemná rozhodovací nezávislost
  - Totožné nákladové křivky všech firem (nereálné)
  - Totožné poptávkové křivky všech firem (nereálné)
- Pracuje s více křivkami poptávky
- Dva typy poptávkových křivek
  1. Poptávka d předpokládá, že ostatní firmy nebudou reagovat na změnu ceny jedné firmy
    - firma by tak měla při snížení ceny odlákat zákazníky konkurenci
    - křivka poptávky velmi elastická

2. Poptávka d' předpokládá, že ostatní firmy budou reagovat na změnu ceny jedné firmy
- ostatní firmy sníží cenu také – růst prodeje bude výrazně menší proti d
  - křivka poptávky d' je méně elastická než křivka poptávky d
  - Pokud firma sníží cenu, očekává nárůst množství podél křivky d . Ostatní firmy však také sníží cenu, což vede k posunu křivky d doleva dolů a skutečné prodané množství při snížené ceně je menší.
  - d je očekávaná poptávka, d' je skutečná poptávková křivka vzniklá díky posunům d
  - Existuje zde očekávání, že ostatní firmy nezareagují na změnu ceny, nicméně zareagují všechny.
  - Protože je nárůst množství menší než firma čekala, sníží znovu cenu a znovu očekává posun po křivce d – opět ale sníží cenu i konkurence a skutečně prodané množství je menší
    - Tento proces se opakuje a rozdíly mezi očekáváním a skutečností jsou stále menší
    - Situace se ustálí ve chvíli, kdy je očekávání shodné se skutečností (pak už nemá firma potřebu dále měnit P)
  - Ve dlouhém období přichází nové firmy a je zde nulový ekonomický zisk => LAC se dotýká průsečíku d a d'
    - **LAC = d = d'**
    - minLAC je při větším množství produkce => výrobně neefektivní, ale maximalizující zisk

Efektivnost monopolistické konkurence

- Nižší efektivnost v porovnání s dokonalou konkurencí
- Větší efektivnost v porovnání s monopolem
- Minimum LAC je dosahováno při větším výstupu než je optimální maximalizující zisk
  - Firmy jsou příliš malé aby mohli vyrábět s nejnižšími AC
- Alokační neefektivnost – stejné jako u monopolu
  - Firmy mají určitou monopolní sílu (ale relativně malou), takže jsou schopny stanovit $P > MC$
    - => vznikají náklady mrtvé váhy
  - Náklady mrtvé váhy výrazně menší než u monopolu (monopol má větší monopolní sílu)